Ч. 120 (11.373). Львів, пятниця 1. червня 1928. Оплачено готівкою. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 3 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леїв, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-36. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 СОТ.

Ненормальна опозиція.

Львів, 31. травня 1928.

Польський сойм розпочав друге читання бюджетового предложення генеральною дебатою. Бюджетову дискусію заінавгурував головний референт бюджету проф. Кшижановський, а опісля виголосив в імени уряду оборонно-бюджетову промову віцепрем. Бартель, з питомим собі артизмом, займаючись урядничою проблемою. Загально відомо, що віцепрем. Бартель не погорджує ніякими засобами для осягнення наміченого ефекту і здобуття аплявзу серед широких мас... декретових і недекретових урядовців. Вдягаючи на себе тогу адвоката урядничої верстви, віцепрем. Бартель з притиском зазначив, що

„під ніякою умовою і в жадній ділянці не вільно вважати державних працівників безплодними і безкорисними зїдачами державного хліба. Державні працівники в своїй значній частині доростають до своїх важких завдань, а жертвенність багатьох із них мусить викликувати глибоку пошану".

При тій нагоді віцепрем. Бартель подав чисельність бюрократичної армії в поодиноких складових частинах державної машинерії, пропускаючи тільки чисельність поліції. Без поліції бюрократична армія виносить кругло 150 тисяч людей. Поза цею цифрою находиться друга армія, армія емеритів, яку впродовж двох останніх літ видатно побільшив саме уряд Бартеля і тов.

Ніхто не перечить, що та армія живе в злиднях, а щонайменше недостатних умовах, ніхто не перечить, що при зростаючій дорожнечі вона не в силі нормально заспокоїти елементарних життєвих потреб, однак не в кращих, як не гірших порівнююче, умовах живуть широкі виробничі маси: селяни й робітники. Тимчасом уряд, бажаючи придбати собі прихильність бюрократії, бажаючи поширити число своїх ріжнородних преторіянів, намагається ще більше обтяжити виробничі маси, головно селянство. Життя бюрократії хоче уряд поправити коштом селянства і тому вносить нові податкові предложення, які мають дати урядництву більший кусень „державного хліба". Колиж представники збідніло́го, елементарними катастрофами переслідуваного, голодного духово й матеріяльно селянства не можуть погодитися на ще більше обтяження селянської маси, тоді рине з уст представника уряду потік докорів на їх адресу. Мовляв — не можна сяк чи так ставитись до урядництва, треба йому створити кращі умови життя і т. і., словом відповідальність за недостатню винагороду урядовців хоче віцепремієр перекинути на селянське соймове представництво. Але одночасно зі свойого бюджетового предложения урядуючий голова уряду робить непоруше „табу"", з примітивною зручністю перелицьовуючи маявний консумційний бюджет на інвестиційний.

Та ми присвятили деяку увагу виступові репрезентанта уряду тільки принагідно з огляду на інавгурацію генеральної дебати над бюджетовим предложенням. В дану хвилю цікавить нас не становище уряду до цілого бюджету й його складових ділянок та їх позицій, не таке чи інше збільшення чи обмеження бюджетової пухлини, але становище сойму, а головно тзв. опозиційних польських клюбів до бюджетового предложення як цілости, а тимсамим до істнуючого уряду й його конструктивно однобічної політики.

В генеральній дебаті на перший вогонь пішли представники двох польських „опозиційних" клюбів: пепесівського і визволенського. В імени першого клюбу промовляв ідеольогічний керманич пепесівської політики пос. Недзялковський, в імени другого пос. Возніцький. Перший з них зазначив, що уряд виявляє повну безрадність щодо розвязки робітничих і селянських справ та заєдно старається їх обходити або виминати. В польських робітничих і селянських масах віра в санаційний травень пропала. Ні одного з настирливих питань теперішньої діяльности не полагодив уряд. Ситуація є спожаління гідна. Єдиний вихід з неї — це поворот до парляментарної демократії.

Подібне словне мережево розвивав у своїй промові пос. Возніцький, тільки ясніше вказував на тіни теперішнього режиму. Уряд находиться в боротьбі з парляментарною демократією. Постійно наростають все нові конфлікти. Сойм, себ-то польська частина сойму, є в такому положенні, що нормальна опозиція, яка находить свій вислів у виявї недовіря урядові, у відмові бюджету, рекрута і т. і. є виключена. Ненормальність опозиції спирається на ненормальности влади

„Теперішній уряд уважаємо хворобою, яку держава мусить перетривати до кінця. Коли дійдемо до фашизму, то нехай він сам перейде крізу. Однак треба застановитися, як то колись будеться ліквідувати".

Обі польські „опозиційні" демократичні партії самі зазначують, що їх опозиція є ненормальна, особлива, своєрідна. Вони бажають повороту до парляментарної демократії, але поводяться в тій справі наскрізь пасивно. Представники їх здобуваються щонайбільше на ліричні апострофи до марш. Пілсудського, щоби він ліквідував витворений собою і скупчений біля своєї особи пів-фашистівський, диктаторський режим. Романтика чи наівність? — доводиться спитати представників польської демократичної думки.

Виходячи зі становища ненормальности уряду і своєї власної, представники „опозиційних" партій навіть не означили свого становища до бюджету, основного інструменту „ненормального уряду". Це справді ненормальне становище! Поборювати уряд, а одночасно не відмовляти йому нічого — це вже така своєрідна поведінка й особлива опозиція, такий дивогляд, якого не зустрічаємо ні в одній европейській державі.

В чомуж суть цеї ненормальности? Про те повчає нас передовиця пос. Недзялковського „Що дальше?" в недільному „Robotnik-у".

„Теперішня система управи Польщею — пише пос. Недзялковський — є нерозривно звязана з особою марш. Пілсудського. Ніхто хіба не має сумнівів, що ані п. Бартель, ані п. Славек, ані хтонебудь інший ніколи і в ніяких умовах не міг би скупчити в своїх руках такої повноти влади. Тому якраз бажання закріпити ту систему у відірванні від одиниці, яка її створила, становила би наскрізь невикональне завдання. На місце нинішнього стану річей може прийти або демократія, або також якийсь первісний фашизм чи якась первісна, анархічна військова диктатура, що безпосереднім шляхом веде до політичної й господарської катастрофи, доповненої у відповідній мірі зростом комуністичних впливів. Колиб польська республика лише раз стала перед розпучливо простою альтернативою: фашизм або комунізм? — польська справа і робітнича справа в Польщі були б програні безнадійно... Не розуміємо зовсім під кутом погляду злосливих чи просто „невинно-сплетницьких" сплетень про стан здоровля марш. Пілсудського. Питання: „що дальше?" зявилося на порядку дня на другий день після перевороту ще в травні 1926 р. А до величезних розмірів виросло воно внаслідок політики Пілсудського в наступних місяцях".

Отже те неясне, загадочне і тривожне „що дальше?" є тою магнетною стрілкою, яка притягає „опозиційні" польські партії до „ненормального уряду". Те констернуюче „що дальше?" є тим натискаючим бльоком, що витискає з „ненормальної опозиції" бюджет, рекрута і всі тзв. конечности для „ненормального уряду". Іншими словами: тривога за завтрішній день Польщі заставляє „опозиційні" партії за всяку ціну тримати сойм при житті, щоби на випадок якоїнебудь несподіванки був готовий переємник влади. І для того невідомого, мрякою неперебутого сповитого Завтра польські демократичні партії безвільно йдуть у хвості „ненормального" уряду і слухняно виконують всі його забаганки. Але йдучи в хвості нинішнього уряду вони затрачують інстинкт самозбереження, забувають про себе самих і своєю „невтральністю" та пасивністю підписують на себе присуд смерти саме на завтрішній день.

Радянська Україна.

Праця Українбанку в 1926-27 р.

Як відомо, ще далеко до революції з 1917 р. поширився на Україні незвичайно сильно кооперативний рух, так, що вона займала щодо поширення кооперативних товариств і організацій перше місце в в бувшій Росії. До того кооперація на Україні була майже вся в українських національних руках і тому заскочувала незвичайної ваги не тільки економічну, але також національно освідомлюючу працю. Можна сказати, що розвиток української кооперації ще перед революцією 1917 р. дійшов вже до такого ступня, при якому можна було говорити про економічну національну організацію українського народу в межах бувшої Росії. Одним з проявів завершення цілої системи кооперативного руху було заснування у Києві центрального кооперативного кредитового банку, який мав давати дешевий кредит всякого роду кооперативним організаціям на Україні. Цей банк, зорганізований силами самої української кооперації, швидко дуже розвинувся і зріс у силу. Москалі відразу зрозуміли все його економічне і національно-політичне значіння і повели проти нього завзяту боротьбу. Характеристично, що на чолі цеї боротьби став власне московський „народній банк", організація теж кооперативна. Однаке всі спроби побороти Українбанк з боку московської кооперації ні до чого не довели і він вийшов побідно з тієї боротьби.

Коли більшовики взяли на Україні владу в свої руки, вони наложили свою важку руку між іншим також на українську кооперацію і за часів військового комунізму цілковито знищили її. Це зроблено таким чином, що з усяких кооперативних організацій утворено один тип „робітничо-селянської споживчої кооперації". Таким чином все майно української кооперації, всі її грошеві засоби, всі її підприємства, всі запаси товарів, одним словом все майно, яке придбало українське селянство під проводом своєї національної інтелігенції одним махом було сконфісковане на користь зажерливого московсько-жидівського робітництва по українських містах. До року 1922 про це май- [illegible] но було до кінця [illegible]

ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ

У РОКОВИНИ СМЕРТИ

ІВАНА ФРАНКА

що відбудеться дня 4. червня ц. р. заходом Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка у Львові

в салі Музичного Т-ва ім. Лисенка

I.

1) Вступне слово — *д-р В. Щурат.*

2) а) *G. Puccini*: З опери „Турандот" арія „не плач не сумуй";

б) *R. Leoncavallo*: „Mattinata" — відспіває: **Мих. Голинський.**

3) *І. Франко*: „Добігало вже сонце до гір" („Мойсей" кн. X.) деклямація **С. Федорцевої.**

4) а) *Рахманінов*: Весняні води;

б) *В. Барвінський*: Пісня пісень, тріо відспіває **Лида Остапчук** в супроводі фортепяну (Л. Туркевич) і скрипки (Е. Перфецький).

II.

5) *G. Puccini*: З опери „Турандот" арія князя Калафа „Спать не можна" — відспіває **Мих. Голинський.**

6) а) *Венявський*: Романса.

б) *Maks Bruch*: Col Nidrei.

в) *Brahms-Joachim*: Угорський танок D-moll — скрипкове соло Е. Перфецького.

7) Народні пісні в гармонізації наших передових композиторів відспіває **Лида Остапчук.**

8) *А. Гречанінов*: З опери „Добриня Нікитич" пісня Альоші „Розквіта в полі квітонька" відспіває **М. Голинський.**

Акомпаніямент обняв Лев Туркевич.

Ціни місць по 6, 5, 4, 3 і 2 зол. — Білети раніше в „Союзнім Базарі", а в неділю і понеділок від 9—12-ої у „Кооператив Український Театр" Руська 18. І. п.

ві цифри про це були свого часу опубліковані в „Новій Громаді", комуністичному журналі, який видавав С. Вітик у Відні. Напр. комуністи забрали від українського кооперативного товариства „Сільський Господар" майна на кілька міліонів долярів, а в році 1922, коли на Україні почали заводити „Неп", і знову позволили організувати різні кооперативи, вони звернули цьому товариству всього навсього сто тисяч карбованців. Подібно діялося також з іншими кооперативними централями.

В липні 1922 р. утворено наново також Всеукраїнський Кооперативний Банк — Українбанк, який протягом пяти літ свого нового існування знову розвинувся в досить велику інституцію, що відграє тепер у житті кооперації на Радянській Україні величезну ролю.

В числі 80-му харківських „Вістей" уміщено велику статтю про працю Українбанку в 26-27 році. З цеї статті ми й подаємо тут найцікавіший фактичний матеріял.

За пять літ свого існування Українбанк до першого жовтня 1927 р. кредитував кооперацію на суму коло 30 міліонів карб., а його біланс виносить уже 75 міл. карб. Комуністи поставили Українбанкові спеціяльне завдання: кредитувати робітничу кооперацію. Через це він мусів звязатися з професійними робітничими союзами. На 1-ше жовтня Українбанк мав власних засобів — власних основних капіталів, запасного і спеціяльного капіталів, 5 міл. 365 тисяч карб. На 1-ше жовтня 1927 р. власних засобів було вже 7 міл. 280 тисяч карб., отже протягом року власний капітал банку зріс на 2 міл.

На основі плану мав Українбанк одержати від державного банку 9 міл. карб. кредиту. Однаке, як це звичайно буває у большевиків, фактично Українбанк одержав лише половину цеї суми. Засоби на кредитування кооперації одержував Українбанк від народнього комісаріяту фінансів з державного бюджету. В році 1926-27 наркомфін України дав Українбанкові 12 міл. карб. Так виявлялася [illegible] державна допомога банкові.

Від вкладів та поточних рахунків мав Українбанк на 1-го жовтня 1926 р. 21.6 міл. карб., а на 1-го жовтня 1927 було [illegible] міл. карб., отже збільшення на суму 25.5 міл. карб. На 1-го жовтня 1928 [illegible] 5.8 міл. карб.

р. Українбанк видав кредитів кооперації на 35 міл. карб., а на 1-го жовтня 1927 р. включаючи сюди й ті кошти, які дав наркомфін, кредитування кооперації становить уже 49 міл. карб., себто 14 мільйонів карб. більше.

Дуже цікаві цифри маємо про адміністративно-господарчі видатки банку. Минулого операційного року (1925-26) він фактично витратив 2 міл. 181 тисяч карб. а в році 1926-27 витратив 1 міл. 832 тисяч карб., себто на 349 тисяч або 16 прц. менше. Ми не будемо тут входити в детальний розмір тих адміністративно-господарчих видатків. Зазначимо лише, що ці видатки є незвичайно великі і дуже дорого коштують кооперацію, бо в році 1925-26 кожний карбованець, який одержувала кооперація від Українбанку в кредит, коштував її 15 копійок, а в 1926-27 році, після переведення всілякого роду заощаджень і раціоналізації діловодства він всеж коштує її 9,4 копійки. Як марнотратно велася за більшовицької системи господарка банку видно хочби з того, що на 27-28 операційний рік на виплати по інкасації грошей від кооперації затверджено лише 20 тисяч карб., себто на 54 прц. менше від попереднього року і на 82 проц. менше від 1925-26 р.

В гruнті річи кредитову діяльність Українбанку, після західно-европейських понять, ми мусимо назвати лихварською і невдалою. І справді в 1925-26 році адміністративно-господарчі видатки на кожний обороговий карбованець виносили 8,9 прц., а банк тягнув з кооперації 15 прц. В році 1926127 адміністр.-господарчі видатки на кожний карбованець виносили вже 4.07 прц., одначе банк тягнув з кооперації 9,4 прц., себто більше як два рази. І не зважаючи на це все, банк мав протягом останнього року лише 597 тисяч карб. чистого зиску. Цей зиск треба уважати за невеликий в порівнанні до величезних оборотів банку. З цього видно, що загальна праця банку і досі є по більшовицьки неопанована. Одначе це не перешкаджає „Вістям“ хвалитися діяльністю банку і тими наслідками, які він осягнув і констатувати, що йому вдалося дуже зменшити відсотки на кредит. Звичайно, з формального боку „Вісти“ мають рацію, бо цей кредит замісць 15 прц. виносить тепер лише 9,4 прц. Одначе, як на кооперативну банкову централю цей відсоток всеж таки незвичайно високий, бо ми можемо припускати, що коли місцеві кооперативні союзи мусять платити банкові 9 прц., то вони тягнуть від кооператорів за прикладом своєї централі, теж два рази більше, себто 18 прц. Подібних річей ми не побачимо в кооперативній кредитовій організації по т. зв. буржуазних державах.

В минулому році переведено розмежування клієнтури між Українбанком та державним банком. Наслідком такого розмежування робітничу кооперацію буде обслуговувати лише Українбанк. Так само передано Українбанкові цілковите обслуговування низових товариств загальногромадської споживчої кооперації, сільсько господарських товариств і кустарних артіль.

Наприкінці зазначимо ще, що Українбанк незвичайно мало дава на культурно-освітну роботу і на працю в громадських організаціях. В 1926-27 році він видав на ті цілі всього коло 44 тисяч карб., а на 1927-28 рік затверджено цей видаток у сумі 23 тисячі карб. менший (на 47 прц.). Ощадність тут зовсім непотрібна.

Виставa українських друків XVI.—XVIII. вв.

Виставка українських стародруків у Національному Музеєві з нагоди зїзду бібліотекарів і бібліофілів у Львові. — Національний Музей і Оссолінеум. — Відвідини Музею мін. Добруцьким. — Конечність розбудови Музею.

З нагоди століттіх роковин істнування Оссолінеум, найповажнішої польської наукової інституції у Львові та злученого з ним святом зїзду польських бібліотекарів та бібліофілів у Львові, влаштував Національний Музей у себе у великій салі партеру виставу українських стародруків для учасників того зїзду, а її характеристику подав директор Музею д-р Свєнціцький окремою брошуркою в польській мові під заг.: „Wystawa lwowskich druków ukraińskich XVI.—XVIII. ww., w Ukraińskiem Nacjonalnem Muzeum we Lwowie dla uczestników uroczystości 100-lecia Ossolineum i zjazdu bibljotekarzy i bibljofilów polskich urządzona“. На виставі зібрані цінні друки перших початків друкарської штуки на західно-українських землях, праці Івана Федоровича, Мстиславця, Сльозки, Лютковича, Скольського, Кульчицького, Ставницького й інших друкарень у Львові, Острозі, Стрятині, Крилосі, Дермані, Угерцях та Почаєві. Вистава ця влаштована рівнорядно з виставою польських стародруків у „чорній камяниці“ (Ринок 4) і жидівських (вул. Бернштайна 12), а всі вистави разом взяті дають уперше можність рівнобіжного охоплення цілости книжної продукції передусім Львова за XVI—XVIII ст. та творять підставу до нових підходів у дослідах над походженням нашого паперу, черенок, прикрас та оправ. Цілі Національного Музею й Оссолінеум однакові, а саме: основним пізнанням минулого освітити будуче нації, і така музейна научна праця є саме найкращим полем потрібної спільної, безпристрастної праці всіх дослідників національних культур на західно-українській території. Тим руководилася все управа Оссолінеум, даючи віддавна науковим робітникам України приступ до своїх збірок, а такої самої думки є вже й управа музею Лідушицьких у Львові, витаючи радо у своїх збірках наших дослідників та йдучи їм дійсно у всему на зустріч.

Управа Музею переслала управі Оссолінеум з нагоди свята окрему грамоту зі слідуючим привітом:

„Кураторія й Управа Українського Національного Музею у Львові з нагоди століття прилюдної діяльности найстаршої в Галичині польської Наукової Установи складають їй гарячий привіт із щирим побажанням дальшого як найбуйнішого розвитку для добра науки і культури польського й українського народів Галицької Землі і всього Словянства. — Всі наукові робітники України, що працюють біля збірок Українського Нац. Музею, постійно з признанням стрічаються із тривкими слідами великої наукової праці, виконаної їх попередниками завдяки скарбам середновічного письменства України, зібраним заходами невтомних будівничих польського Оссолінеум. І 1837-й рік, і памятний 1848—9-й рік, і 1860-7 рр., і весь час кінця XIX в. до останніх днів нашого століття — літа чимраз то сильнішої наукової та літературної праці Галицької України є все частинно звязані із скарбницею давних памяток письменства, словесности й історії України, зібраних у польському „Закладові Народовому“. — Нехайже це письмо Українського Національного Музею у Львові буде виявом глибокої нашої пошани для памяти незабутнього Основника польської Наукової Установи, Йосифа Максиміліяна Оссолінського за великий подвиг його життя“.

Вистава памяток 1848-го р., уладжена Музеєм в чотирьох салях І. поверху з 80-у річницю знесення панщини, продовжується ще короткий час, щоби могли скористати з неї як найширші круги суспільности, шкільна молодь, ремісники та робітники.

Міністр освіти д-р Добруцький що приїхав був до Львова на свято Оссолінеум, оглянув в неділю в полудневих годинах Національний Музей в товаристві львівського віцевоєводи та начальника департаменту штуки. Від присутніх членів Кураторії привітав міністра її президент сенатор Децикевич, а музейні збірки показав з відповідним поясненням директор Музею д-р Свєнціцький.

Тепер з нагоди всята Оссолінеум і зїзду бібліотекарів і бібліофілів відвідає наш музей багато чужинців. І тут слід підкреслити ту сумну обставину, що управа Музею не може показати їм усіх тих скарбів нашої національної культури, які в ньому зібрані. А не може цього зробити тому, що тепер наш Музей перетворився вже у склад (магазин), а не у виставку цінностей. Для виставки всього цінного добра немає в ньому місця. І тому то треба конче добудувати до нього нове крило, призначене виключно для вистав. Така добудова стала тепер наказом хвилі. Нею мусить щиро занятися наша суспільність, бож для неї Національний Музей є предметом правдивої національно-культурної гордости. Такою національною гордістю поляків є нині вповні оправдано Оссолінеум, а для чехів Народній Музей у Празі, що повстав з дуже скромних початків та ще за австрійських часів тішився опікою своїх народніх меценатів науки і штуки. Завдяки цьому спромігся на теперішне величаве приміщення та зібрав неоцінені памятки матеріяльної та духової культури краю.

І в нас назріла вже крайня пора занятися зібранням і відповідним збереженням та інтензивним вивченням памяток культурно-національного життя, що пропадають часто наслідком незнання та несвідомости їх посідачів і опікунів, розкинені по цілому краю.

Д-р Яр. Пастернак.

З парляментарної арени.

(Власні телефонограми з 30. травня 1928)

КОМІСІЯ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

Промова голови Українського Клюбу пос. д-ра Дм. Левицького. Гострий спротив голови комісії пос. Радзівіла.

(ік) Сьогодні відбулося продовження дискусії над експозе міністра закорд. справ у комісії закорд. справ. Першим промовляв голова Українського Клюбу пос. д-р **Дм. Левицький**, доказуючи шкідливість польських мирових запевнювань. У дальшій части промови піддає промовець дуже гострій критиці цілість польської закорд. політики. (Промову д-ра Дм. Левицького подаємо на іншому місці). Підчас його промови на салі була повна тишина, все таки враження промови було таке, що коли промовець скінчив, предсідник комісії пос. Радзівіл (1-ка) склав заяву, що жаліє, що польська конституція і соймовий регулямін не дозволяють припиняти виголошування таких промов. Майже всі слідуючі промовці сяк, або інакше полемізували з послом д-ром Дм. Левицьким. Перший після нього говорив пос. Домбський (Стр. Хл.). Признав, що союз з Францією Льокарном заламучений. Факт зближення Франції до Німеччини істнує і з цього Польща мусить здати собі справу. Польща повинна змагати до зближення з Німеччиною. Промовець надіється, що після останніх виборів у Німеччині це буде легшою справою. Журиться подіями на Мадярщині. Співчуває з конгресом румунських селян в Альба Юлія. Критикує гостро візиту мін. Залеського в Італії. Вона буль щонайменше непотрібна. Щодо Литви, то треба памятати, що Литва не веде самостійної політики і Литва є барометром міжнародніх відносин. Богато гостроти в польсько-литовських відносинах додають внутрішні відносини у Польщі. Українці не можуть, мовляв, закидати польській демократії нестійности до державности України. Польща свого часу зробила вже велике зусилля в напрямку допомоги державности України. Українці зробили помилку, що не звернули головної уваги на свого найбільшого ворога Росії та почали будувати Україну з окраїн замісць від центру. Росія може говорити про білоруську самостійність, про українську ніколи, бо Україна для неї, це хліб і море. В польських демократичних колах українці безумовно найдуть беззастережних прихильників української держави. Правдою є, що теперішня система в Европі не до подумання. Европа з року на рік зїзнає в дії. Злучені Держави Европи вже нині не є фантазією. Пос. Окуліч (1-ка) присвячує свою промову польсько-литовським взаєминам, при чому його відношення до литовців є радше облесливе. Пос. Каруза (біл.) покликується на промову посла д-ра Дм. Левицького, лише доповнює її. Змагання до зєдинення нації, розпертої кордонами є непоборимі. Твердження пос. Окуліча про приязні відносини на Виленщині до краєвости є зовсім невірні та відносяться хіба до верстви великих дідичів і частини польської демократії у Вильні. Білоруси змагають до зєдинення і державности. Річю Польщі булоб підготовити грунт до вможливлення самовизначення народів, тому що симпатії здобуває лише та сторона, яка це вможливлює та наладжує. Польська експанзія на схід стоїть в суперечности зі заявою пос. Домбського про прихильність поляків до самостійницьких змагань українців і білорусів. З польського боку це робиться, щоби поглибити пропасть між білорусами та поляками. Пос. Чапінський (ППС) побиває конкордат із Ватиканом. Переходячи до сх. польської політики, звертає увагу, що ризька лінія не є закцептованою внутрішньо ніякою російською суспільною групою. Промовець вірить у мирові тенденції СРСР. Є тої думки, що польська закорд. політика мусить іти по лінії останніх мирових договорів. Після промови пос. Валевського (1-ка), який теж погрожує війною за нарушення „хочби пяди землі“ і пос. Космовської (Визв.), яка бідькає на відгомін за кордоном, який зробив білоруський процес, прийшов до слова пос. Вінарський (ЗЛН), який в брутальний спосіб накидається на українців, оперуючи старими ендецькими комуналами, що немає українського народу, лише є племя і т. д. Останній говорив міністр закорд. справ Залеський. Відповідю на промову д-ра Дм. Левицького можна вважати той уступ промови міністра Залеського, який каже, що польська закорд. політика не може опиратися на фантасмагоріях про евент. зміни кордонів у будучині.

ПЛЄНАРНЕ ЗАСІДАННЯ СОЙМУ.

(ік) Нині в бюдж. дебаті перший забрав слово пос. Рибарський (голова клюбу ЗЛН). Критикував урядовий бюдж. прелімінар за те, що уряд не предложив ще білянсів держ. підприємств ані підрахунків, хоча 7. стаття конституції каже це зробити. Крім того уряд перетупив бюджет на 312 міл. без апробати сойму і без його затвердження, а тепер жадає затвердження нового бюджету, не подаючи до відома, на що зужито тамтого року пів міліярда зол. В обороні видатків уряд висуває аргумент, що деяких видатків вимагає гідність держави. Гідність вимагає ощадности та покинення кличів „заставсия а поставсия“. Польща вже досить заставлялася. Держ. устрій Польщі після двох років є нині в стадії дезорганізації, а ту пустку легко може виповнити випадок. Далі промовець з'ясовує відношення ендеції до нинішнього режіму, роблячи в сторону 1-ки реверанс і делікатну пропозицію співпраці. Клюб ендеції є, мовляв, проти ухвалення заяви недовіря поодиноким міністрам і є також за зміною конституції, далі за піднесенням границь віку при активнім виборчім праві та за зменшенням скількости послів до сойму. Ендеція, мовляв, не відповідає за нинішне праління, але займає супроти нього річеве становище, не бавлячися лише в критику негативну, але й позитивну. Пос. Хондзінський (НПР): Політичне положення є ненормальне. Нема в державі цілої системи закордонної політики. Уряд робив вибори проти всіх партій, наслідком чого тепер є в соймі в меншости. Пос. Назман (нім.) наводить довгий реєстр фактів переслідування німців. Рівноправність німців нарушується свідомо а польські власти, як бачать німця, то дістають галюцинації. Заповів голосування проти бюджету. Пос. Домбський (Стр. Хл.): Уряд не має більшости в соймі й мати її не буде, бо не має програми та не є урядом нормальним, лише сліпим знарядом мовчазної диктатури. Колиб віцепремієр Бартель мовчав, то ми думалиб, що він уже знає, але наскільки промовляв, то пересвідчилися ми, що не знає нічого. Маємо в тій хвилині диктатуру Дзікова, Лєвіцина та Несвіжа. Говориться, що поволи прийде до обєднання цілої лівиці, головно всіх польських селянських партій і тоді, мовляв, візьмемося до 1-ки. Є переконаний, що це шановне товариство довго не витримає. Панове мусите луснути. Частина перейде на право, кн. Радзівіл піде під руку з кн. Четвертинським, а решта буде працювати над створенням демократичного центру. Пос. Славек (голова клюбу 1-ки) пояснює, чим є клюб 1-ки, а саме спробою організації, яка шукає шляхом доброї волі полагодження ріжних суперечних проблем з погляду понадпартійного держ. інтересу. Богато говорить про потребу пожертв для держави (З лівиці перервають: Прімієром маєткова данина!). Перед травнем Польщу звязував сойм, після травня прийшов зворот. Коли робиться урядові закиди фашизму, то це невірно. Не думаємо малпувати чужі форми. Головна ціль Безп. Бльоку, це направа конституції та вилічення парляментаризму. Пос. Михалькевич (Пяст) дивується, що німці і жиди є невдоволені, таксамо українці щодо земельної реформи. Земля на окраїнах мусить мовляв перейти до рук польських і українських селян, але так, щоби не скривдити польського селянина. Пяст буде голосувати за бюджетом. Пос. Бітнер (ХД) робить вихиляси перед 1-кою та урядом, роблячи недвозначні пропозиції співпраці. Після того довгу промову виголосив пос. д-р **Дм. Левицький**.

ПРОМОВА Д-РА ДМ. ЛЕВИЦЬКОГО

(ік) Починає від пригадки складеної в березні п. р. заяви та широко обосновує її й інтерпретує польські голоси про цю декларацію. Далі говорить про цілі українців у Польщі та про характер українців і про відношення Українського Клюбу до цілости української проблеми в найширшім маштабі. Наводить пару доказів тих польських псевдодемократів, які реклямують себе прихильниками

самостійности України над Дніпром, проводить одночасно денаціоналізаційну політику відносно міліонів українців у Польщі. Далі признає окремий уступ концепції східній та лінії відносно української проблеми. Переходячи до внутр. політики, говорить про абсурдні мрії деяких польських кол про велику уфію. Кінчить аналізою внішнього правління відносно українців, наводячи низку доказів, що відношення урядів до українців зперед травня і після травня не змінилося. Після промови Український Клюб зготовив свому голові велику овацію. Зазначений такий момент: Коли став промовляти д-р Дм. Левицький, на-пів порожна саля наповнилася послами і посли з різних сторін лавою посунули до переду, щоби краще чути. Раз-у-раз приходило до гострих перепалок головно між послами 1-ки й українськими, а головуючий віцемаршалок мусів кілька разів кликати послів до порядку. Текст промови подамо з техн. причин завтра. Після д-ра Дм. Левицького промовляв пос. Жук (укр. рад.), спиняючися головно над господарською політикою Польщі відносно українців. Коли після нього вступив на трибуну пос. Богуславський (по походженні українець, який вийшов із листи 1-ки в ковельській окрузі) на українських лавках очинився великий гамас і чути було оклики: Гальба! Хрунь! Ковбаса! За царських часів брав 300 рубл. за написання брошури про дім Романових! На лавках Безп. Бльоку оплески для Богуславського. Це ще збільшує оклики: хрунь! під адресою Богуславського, які переходять у формальну обструкцію. Якийсь час у соймі один великий оклик: хрунь! Марш. Дашинський даремне кличе до порядку. По якомусь часі всі українські посли демонстративно виходять із салі. Промова пос. Богуславського була одним ганебним підлизуванням теперішньому урядові. Зрештою вона мала чимало веселих моментів. І так п. Богуславський говорив: „Від травневого перевороту відчуваємо значне покращання і подих нового життя. (Хтось із лівиці крикнув: Ковбасу чуєте!) Закінчили нинішні дебати білоруські посли Єремич і Каруза.

СПРОСТУВАННЯ ПРОМОВИ ПОС. Д-РА БЛАЖКЕВИЧА В АДМІН. КОМІСІЇ.

(іж) У зв'язку із заміткою в „Dzienniku Lwowskim" з 27. ц. м. телефонат із Варшави з дати 25. п. м. про те начеби пос. д-р Блажкевич висловився в адм. комісії з признанням про дрогобицького старосту, якого, мовляв, поведінка в часі виборів була неналагідна, слід спростувати, що пос. д-р Блажкевич говорив навпаки про надуживання дрогобицьким старостою акції допомоги для потерпівших від повені для виборчих цілей. Коли серед того пос. Возницький (Визв.) іронічно зазначив, що не слід таке говорити при міністрі внутр. справ, бо міністр готов зараз старосту усунути, пос. Блажкевич махнув рукою, що зрештою він не має на увазі своєю промовою викликати перенесення цього старости. Наводить це лише як один із богатьох примірів. Такий є фактичний стан справи.

КОНГРЕС СТРОННІЦТВА ХЛОПСКОГО.

(іж) 27. травня відбулося у Варшаві засідання нач. ради Строннітцва Хлопського. У вислідї рішено нав'язати постійний зв'язок із Визволенєм, з Пястом у міру можности, щоби не допустити до якої небудь зміни устрою польської держави, яка нарушувала би її республ., демократичний і парляментарний характер.

АДМІНІСТРАЦІЙНА КОМІСІЯ.

(іж) Нині говорено про потребу скликання надзв. комісії для розсліду виборчих зловживань. Характеристична була заява пос. Коспяйковського (1-ка), що мовляв, уряд має нетільки право, але обов'язок переводити вибори так, як уважає це за відповідне. При цьому промовець покликувався на приклади в інших державах, а головно у Франції. Завтра буде промовляти на комісії міністр Складковський.

СЕНАТСЬКА СКАРБОВО-БЮДЖЕТОВА КОМІСІЯ.

(іж) На сьогоднішньому засіданні при нагоді обговорювання бюджету міністерства закорд. справ після промови міністра закорд. справ Авг. Залеського говорив м. ін. сенатор Вол. Децикевич (Укр. Клюб).

СПРАВА ЗЛІПЛЕННЯ ДЕМОКРАТІВ 1-КИ.

(іж) Нині відбулася нарада між групою клюбу праці та Зв. Направи Жечипосполітей з клюбу 1-ки. В половині червня має відбутися з'їзд діячів обох організацій для створення спільної політ. організації в рамах Безп. Бл.

ПРОМОВА ПОСЛА Д-РА ДМ. ЛЕВИЦЬКОГО, голови Українського Клюбу, виголошена в сойновій комісії загр. справ в часі дискусії над експозе мін. Залеського

Ціле експозе п. мін. загр. справ мало на цілі доказати, що Польща хоче мира з усіми державами світу, а далі, що підставою мира може бути лише непорушність усіх мирових трактатів. Говорити про мир стало тепер вправді модою для всіх європейських політиків, але цікаво, що при кожній нагоді і на кожньому місці не лише польський міністр закорд. справ, але й кожний польський політик вважають за конечне підкреслювати на міжнародньому форумі польські змагання до утримання мира. Проблєма мира є наймилішою темою для польських дипльоматів. І дивна річ: міністри напр. Швеції, Норвеґії, Фінляндії чи інш. держав, направду мирно настроєної, виголошують мирні деклярації дуже рідко. Очевидно, що заграниця не такто дуже вірить у миролюбивість Польщі, коли так часто треба її в цьому запевнювати.

Вже непомірна численність польської армії та непосильні видатки на неї кажуть сумніватися в мирність польської держави. Велика частина польської суспільности мріє й пише вираэно про те, що завданням польської закорд. політики повинно бути привернення границь з 1772 р., а похід на Київ з 1920 р. ярко доказує, що така тенденція панує і в кругах теперішнього польського уряду. Два тижні тому заявив міністр рільних реформ на бюдж. комісії, що вже від століть прямує Польща до експанзії на схід і що того прямування ніколи не зречеться. Це експанзивне прямування польських політиків приймає український нарід з поблажливим усміхом. Якщо є такі наївні, які вірять в те, що до Польщі можна прилучити ще кілька міліонів українців і що польська держава буде тоді існувати як Польща, або що за Збручем можна створити якусь буферну українську державу, то не нашим завданням є виводити їх з тих для польської держави погубних ілюзій.

Важнішою справою є твердження п. міністра про те, що мир можна утримати тільки на підставі мирових договорів, заключених по світовій війні, зокрема ж на основі версайського трактату, ризького договору і постанови ради амбасадорів з березня 1923 р. Таке твердження є виповідженням війни, а не зберіганням мира. Вже нині тріщать найістотніші підвалини мирових договорів і нема тепер у світі ніодного реального політика, який вірив би, що ті трактати, якими поділено народи на поневолених і побідників і якими санкціоновано насильство над народами, що прагнули жити вільним життям, можуть на довший час утриматися. Як не можна було говорити про постійний і тривалий мир в Европі по віденському конгресі, коли то усанкціоновано поневолення польського народу, також тепер тільки фікцією і нічим більше є тенденції утримання вічного мира в часі, коли великий 40-міліоновий український нарід розділено на чотири частини і позбавлено його свого державного життя. Польський нарід, не зважаючи на те, що поділено його між три наймогутніші, здавалося, гранітові держави і то в часи т. зв. освіченого абсолютизму, коли тільки цісарі та їх армії управляли світом, а народи у стіп престолів мусіли мовчати, не втратив надії на відзискання політичної самостійности. Тимбільше вірить тепер український нарід, що відзискає свою державну незалежність на всіх етнографічних територіях і то в короткому часі, бо світова війна сколихнула могучістю всіх держав, повернула в руїни престоли і силу автократизму, а до голосу допустила нарід, який пролив обильно кров за великі гасла волі й самоозначення. Коли навіть малокультурні народи Азії й Африки здобувають нині політичну волю, то нема такої сили на світі, яка стримала б природній гін українського народу до політичної незалежности.

Коли п. міністер говорив про мир на основі мирових договорів, то міг це казати виключно в імени польського народу, а не в імени народів, заселюючих державу польську. Бож більше ніж одну третину Польщі заселюють на величезних східних територіях компактною більшістю українці та білоруси, які ніколи не визнають договорів, заключених без їх участи і без їх волі. Український нарід, позбавлений свого державного життя не має тепер спромоги боронити своїх прав на міжнародній арені в рядах вільних народів. З уваги на те лише устами своїх парляментарних репрезентантів може український нарід як ціле без огляду на побивані граничні стовпи перестерігати світ і Польщу перед шкідливістю утримування відомих мирових трактатів, бо трактати ці, якщо не будуть якнайскоріше змінені, кріють у собі заграви нових великих воєн, які можуть у руїни повернути і побідників і поневолених.

Якщо політика мін-ства закорд. справ Польщі не хоче бути політикою нинішнього дня і не хоче бути струсиною, то не повинна держатися судорожно й за всяку ціну мирових паперових договорів, а повинна знати, що трактати ці мусять бути змінені, і з уваги на те повинна підготовитися, щоби у відповідному часі увійти в змінену ситуацію з якнайчисленнішими приятелями, а не з найзавзятішими ворогами.

Останні вісти.

(Власні телефонограми з 30. травня 1928)

ЗВІЛЬНЕННЯ БУВШ. ПОСЛА ЛЮБАРСЬКОГО.

(іж) Вчора відбулася у Грубешові розправа проти бувш. пос. Любарського за виголошення буцім то підбурюючої промови підчас відбирання православної (колишньої уніятської) церкви в селі Угродовичі та перехрещення на польський костел. Боронив обвинуваченого пос. д-р Біляк, виголошуючи велику промову, наслідком якої бувш. посла Любарського увільнено від вини і кари.

ВІДНАЙДЕННЯ „ІТАЛІЇ".

(іж) Більшовицькі радіостанції повідомили, що Італія є на острівці Амстердам на північ від Шпіцбергену. Італійський уряд відкинув пропозицію Норвеґії, котра хотіла вислати поміччу експедицію, заявляючи, що переведе експедицію власними італійськими силами. Завдяки цьому в Норвеґії панує огірчення і трактують це становище Італії як образу.

ПРОМОВА ПРЕЗ. СМЕТОНИ.

(іж) Литовський президент Сметона виголосив у Маріямполі велику промову, в якій висловив надію, що офиціяльне проклямування Вильна столицею Литви, поможе до консолідації всіх литовських партій, яка колись доведе до відзискання втраченої столиці.

КРІВАВІ ПРОТИІТАЛІЙСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ.

(іж) У Білгороді йдуть безнастанно протиіталійські демонстрації. Сенат білгородського університету прилюдно виклади на три дні із загрозою, що замкнить університет до кінця шк. року.

СТРАШНИЙ ПРОЯВ ЗДИЧІННЯ.

(іж) Недалеко Варшави в Гроєцькому повіті у Новому Селі 30-літній парубок Фелікс Кошачевський зарізав бритвою свою 65-літню маму затє, що не хотіла відписати йому частини ґрунту.

ВИЇЗД МІН. ЗАЛЕСЬКОГО ДО ЖЕНЕВИ

(іж) Дня 1-го червня виїжає до Женеви на сесію Ради Ліґи Націй польський міністр закорд. справ Залеський в товаристві Голувка та кількох інших вищих урядовців.

По широкому світі.

Афганський уряд заарештував якогось Карап-Аха, що пропагує свою кандидатуру на престол Афганістану, буцім-то як внук бувшого еміра Якуб-Хана.

Комуністичний конгрес у Берліні закінчився демонстрацією, в якій узяло участь 40.000 осіб; у бійці з поліцією ранено багато поліціянтів і демонстрантів.

У Тулюзі почався конгрес франц. соціялістичної партії. Центральною точкою програми „питання про політичне становище партії", себ-то головно про тактику соціялістів у новім парляменті.

Міністром шляхів в Японії призначений міліонер Кухара. Міністри фінансів і освіти протестують проти цього.

У Буенос Айрес підложили під дім італійського полковника бомбу, яка вибухла.

Ліберальний англ. союз вибрав доньку Льойда Джорджа, Міс Меган, як кандидатку на посолку в одній з округів.

За дозволом ангорського уряду цього тижня виїжає у Константинополь чорноморська фльота.

НОВИНКИ

— **Святочний Концерт у роковини смерти Франка** відбудеться 4-го (а не 5-го червня, заходом „Т-ва письменників і журналістів" у Львові. Деякі учасники цього вечора перешкоджені іншими, пізнішими виступами, приневолили Товариство приспішити концерт.

— **Митр. Шептицький** вернувся 28-го травня з візитації, обїхавши Куровичі, Коросні біля Перемишлян, Перемишляни, Меришів, Янчин, Нараїв, Бережани, Ранів, Липське Вел. і Яцторів. Митрополит окрім хрім богослужень, наук і сповіди, відвідував з лікарем хорих, обдаровуючи їх ліками, а вбогу дітвору одежою. Приблизно 20-го червня митрополит має намір виїхати до Риму.

— **Опікуни стрілецьких могил.** Т-во Охорони Воєнних Могил подає до відома дев'ятий спис осіб (установ), що зголосилися на опікунів українських воєнних могил і зложили (в Т-ві вул. Руська 18, І. пов.) по 15 зол. як опікунство одної могили: 81) д-р Павло Евин, Львів 2 могили; інші по одній могилі: 82) Т-во „Труд", 83) полк. Роман Сушко, Львів, 84) Чит. „Просвіти" на Жовківськім, 85) о. Микола Галант, Львів, Інсп. цл. ревізори: 86) Михайло Вітанський, 87) Теодор Мисак, 88) Іван Грабар, 89) Кость Гурин, 90) Роман Раковський, 91) Дмитро Квасниця, 92) Петро Копюба, 93) Дмитро Кульчицький, 94) Михайло Кульчицький, 95) Левко Кульчицький, 96) Іван Велигак, 97) Ів. Ольховий, 98) Василь Кубасович, 99) Михайло Мельничук, 100) Ярослав Мареля, 101) інсп. Михайло Вовкар, 102) Софія Федак. Из 300 могил у Львові лише 146 має своїх опікунів.

— **Львівська хроніка.** 6 місяців поступила служниця Ве[illegible] за те, що вкрала собі від своєї „пані" суми, а від своєго шурина, з яким жила після смерти сестри — [illegible]. — Пошлий в обороні перед двома [illegible], що [illegible] з ним на Жовківській біжу напедою і з ним на Жовківськім [illegible] стрілами і убив 25-літнього [illegible]. — [illegible] вельного помічника Щербаковського [illegible] Паленою [illegible] [illegible] Дробадкаль [illegible] грошей взяв [illegible].

Театри.

Міський великий театр:

31-го г. 7·30 веч. „Вірна жінка“ Сомерсет Могема.

1-го г. 7·30 веч. „Трубадур“ виступ Грушинського.

2-го г. 3·30 попол. „Тартюф“ останній раз.

Міський „Театр Новин“:

31-го г. 8. веч. „Солодкий кавалер (50 прц. знижка).

1-го г. 8. веч. „Молодість у маю“.

2-го г. 8. веч. „Молодість у маю“.

КІНА.

„Аполльо“: „Моя жінка танцює чарльстона“.

„Лев“: „Поїзд-марево“ і „Шалена Фіфі“.

„Палас“: „Жертва кабарету в Гонг-Конг“.

„Фатаморгана“: „На хвилі життя“.

„Байка“: „Шляхотна повста“.

На охорону стрілецьких могил і на поміч інвалідам.

Збірка жертв у червні.

Львівське Воєвідство рескр. з дня 22. травня 1928 Ч. БП. 3892/28. дозволило „Товариству Охорони Воєнних Могил“ перевести однотижневу збірку добровільних жертв в часі від **17. до 23. червня п. р.** на терені львівського воєвідства, крім міста Львова. Львів виключено „з причини видання надмірного числа подібних дозволів і перетяження ними тутешнього населення“. Не дозволено також на публичну збірку в дні Зелених Свят. Сподіваємося одначе, що українське громадянство зложить у ці дні свої щорічні жертви в церквах і товариствах на охорону стрілецьких могил, як і на допомогу інвалідам Української Галицької Армії. При помочі часописів вислано тисячі чеків; нехайже жоден чек не пропаде даром! Повновласти для збирачів і збіркові листи вислано через повітові комітети, філії УКТОНІ та філії Т-ва Охорони Воєнних Могил.

Хв. Парохіяльні Уряди, управи кооператив та читалень „Просвіти“ просимо занятися збіркою, підібрати збирачів та подбати, щоби збірка була на час вислана. Жертви слати на адресу: Українське Краєве Товариство Опіки над Інвалідами, Львів, вул. Руська ч. 3., II. пов.

Далі долучуємо відпис дотичного рескрипту влади про дозвіл на збірки:

Відпис.

Львівське Староство Гродзке. Ч. 869/28. Ст. 2051. — Львів, дня 26. травня 1928. — До Заряду Стовариешення „Товариство Охорони Воєнних Могил“, до рук Пана Бронислава Яніва у Львові, вул. Руська ч. 18.

Воєвідський уряд у Львові рескриптом з дня 22. травня 1928. Ч. Б. П. 3892/28. припоручив повідомити, що Воєвідський уряд позволяє Головній Раді стовар. п. н. „Товариство Охорони Воєнних Могил“ у Львові на улаждення семидневної отвертої збірки добровільних датків на листи складкові в Воєвідстві львівськім, з виключенням м. Львова, в часі від дня 17. до 23. червня 1928 на предвиджені в статуті цілі повищого стовариешення під слідуючими условіями: 1) особи, займаючіся збіркою, мають посідати легітимації в фотографією, видані Головною Радою Товариства, а потверджені властивим старостом, або також легітимацію без фотографії, однак важну тільки враз з доводом особистим або польським пашпортом і не будуть мати жадних демонстраційних відзнак. 2) Кожна складкова листа має бути заосмотрена числом і печаткою Товариства, як також підписом голови і секретаря. 3) В складковій листі повинно бути покликане число і дата цего рескрипту позволяючого на збірку. 4) Товариство є обовязане провадити докладну евіденцію осіб, займаючихся збіркою, як також складкових лист. 5) Кождий добровільний даток має бути зейчас записаний в листі складковій атраментом або оловцем атраментовим самим жертводавцем, або в случаю неграмотности хрестуючим в присутности жертводавця. 6) Товариство, згл. особи товариством уделеговані мають обовязок в дні розпочаття збірки повідомити властиве староство, в якого повіті будуть перепроваджувати збірку. 7) По укінченні збірки Гол. Рада Т-ва має до 28 днів предложити Воєвідському урядові і Львівському староству гродському звіти з перепровадженої збірки і способу ужиття зібраних фондів. А звіт загальний має бути в цім часі поданий до публичного відома в однім у Львові виходячім дневнику руськім, якого один примірник разом зі звітом предложить Головна Рада Воєв. Урядові у Львові. — Зарязом Воєв. Уряд не уваглядиює просьби цего стовариешення о позволения на збірку публичну в м. Львові з причини надмірного числа подібних позволень і перетяження ними тутешнього населення. Про це повідомляється П. Т. з тим, що іншого часу поза вище усталеним тут. Воєвідський уряд не може визначити Т-ву з причини заняття позісталих тижнів червня ц. р. на збірки публичні на підставі позволень, уділених Міністерством Внутр. справ, як також Воєв. урядом згл. староством у власнім обсягу ділання. — Кучевскі в. р.

З нагоди гостини українського театру в Бережанах.

Український Театр під дирек. Стадника дав у Бережанах 18—21. травня п. р. чотири вистави: „Любка з пушти“, „Король кави“, „Графиня Маріца“, „Зачароване Коло“. Перші дві вистави мали мало публики задля місцевих шерепов, аж третя стягнула повну салю. Дивне, що наш театр не виставив навіть одної української пєси, а чужі, дуже погано зукраїнщені. В оперетках українські слова ставляться перед своїм добором і своїм наголосом різко рубом до напіву, через що спів виходить деколи деревляний, затрачує ніжність. Краса Ридлевої поезії зовсім затратилася. Гра артистів була на загал удатна; голоси вироблені й зіспівані; побіч п. Орляи мистецький був спів п-ни Стадниківвої; п. Кривіцька виявила у „Зач. Колі“ цілу силу своєї драматичної енергії. Між головнішими партіями найкраща була роля п. Неделка: в інших там і сям давалося деколи чути тон, смак і відрух давніх Гринів-Масиюів що то перед 30-ти роками більше карикатурували як наслідували на нашій сцені життєві типи. Українська сцена вийшла вже сьогодні поза межі людової і примітивної форми. Коли український театр приїзжає на провінцію, то його обовязком є плекати українську драматичну культуру і виставити дещо з наших письменників. Коли нема в нас сцени для таких вистав, тоді не може бути й мови про розвій драматичної творчости

Д-р В. Л-кий.

З життя наших установ.

Кружок „Рідної Школи“ ім. Т. Шевченка на Стрийськім передмістю у Львові.

В неділю 22. квітня відбулося на нашім передмісті заходами Кружка традиційне „Свячене“. В залі „Академічного Дому“ зібралось около 100 громадянок і громадян ріжних станів. Посвячення доконав Всч. о. Дзедзик, який виголосив принагідну промову. Голова Кружка гром. І. Ігнат поділився відтак свяченим яйцем з усіма присутніми. Підчас „Свяченого“ промовляли ще д-р О. Макарушка на тему релігійного й національного виховання молоді та гром. Крилошанський про вагу жертвенности на „Рідну Школу“. На зазив останнього зібрані зложили датки на докінчення будови хлопячої школи ім. Т. Шевченка. „Свячене“ закінчено відспіванням національного гимну. Згадати годиться, що це гарне свято приготовили безводганно п-і: Бодиарукова, Кахникевичева, Кульчицька і Ріппаєва. З днем 1. травня ц. р. приступив Кружок до остаточного викінчення партеру нової хлопячої школи. Тому просимо громадянство не гаяти з жертвами і позичками і посилати це все або до Зем. Банку Гіпотечного на вкл. кн. ч. 1383 або до ПКО, ч. 153.630.

А. Л.

Зі спортового життя.

Ситківка (Lawn-Tennis).

Весняний сезон добігає кінця, а в нашому спортовому життю ледви помітно, що він загалом почався. Крім копаного мяча, досі тільки Перемишль здобувся на більше спортове свято, традиційний **„День українського спортовця“.** За те першою львівською спортовою імпрезою сезону будуть **„Загальні ситківкові змагання“**, які уладжує „Львівський Клюб Ситківкарів“ **в днях від 7. до 10. червня** на токах (кортах) **„Сокола-Батька“.**

Під цю пору якраз ситківка починає поширюватися у нас як найкраще: 12 українських токів у Львові, нові токи т-ва „Скала“ у Стрию, токи т-ва „Підгіря“ в Дрогобичі, яких відкриття має відбутись 3. червня ц. р., токи в Коломиї та ін., доказують, що т. зв. „білий спорт“ у нас гарно розвивається. Численна участь грачів зі Львова та провінції (головно Коломиї) у минулорічних „Краєвих ситківкових змаганнях“ та їх добрі осяги дають запоруку, що і сьогорічні „Загальні ситк. змагання“ станути на висоті свого завдання.

Змагання ці мають таку програму: 1) поод. гра пань; 2) поод. гра панів; 3) подвійна гра пань; 4) подвійна гра панів; 5) мішана гра; усі гри для сеніорів і юніорів. Вислід цих змагань буде підставою для класифікації грачів — членів Львівського Ситк. Клюбу, тому участь всіх членів обовязкова. Зголошення до змагань та вписове приймає голова Л. К. С. В. Паліїв у книгарні Шевченка у Львові, Ринок 10. до дня 5. червня год. 7.30 вечером. Вписове до змагань виносить за поод. гру 3 зол., за подв. і міш. гри по 1 зол. для членів українських спортових клюбів; для нечленів по 5 зол. від гри.

Заг. ситк. змагання, які зберуть на токах „С.-Б.“ цілу еліту нашої ситківки, зацікавлять певно й наше громадянство і маємо надію, що воно своєю численною участю піддержить матеріяльно та морально наш ситківковий спорт.

С.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Дмитро Яворський, бувш. Січовий стрілець, із села Рогиня коломийського повіту, помер трагічно дня 23. травня в Еш-Альзет (Люксембург). Цю звістку вичитуємо в часописі „L' Indipendance Luxembourgeoise“: Покійний учився їхати на колодесниці і попав під колеса вантаженого авта, що їхало проти нього. Покійний приїхав як робітник до Люксембургу з Чехословаччини. Похований заходами місцевої української кольонії.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру дир. В. Карабіневича:

Рипно:
1. VI. Вій.
2. VI. Барон Кіммель.
3. VI. Гейша.

Рожнятів:
4. VI. Циганка Аза.

Брошнів:
5. VI. Циганка Аза.

Болехів:
6. VI. Барон Кіммель

Стрий:
7. VI. Воскресення.
8. VI. Вихрест.

Синевідсько Вижне:
9. VI. Вихрест.
10. VI. Вій.
11. VI. Гейша.

Сколе:
12. VI. Воскресення.
13. VI. Вій.
14. VI. Вихрест.
15. VI. Гейша. 6—7

Львівський Просвітянський Театр:

Немирів:
1. VI. Гейша.

Рава Руська:
2. VI. Гейша.
3. VI. Еспанська Муха.
4. VI. Катерина. 5-7

Подяка.

Подобалося Всевишньому покликати до Себе мою найдорожчу маму, Каміле з Яюсів Чарнецьку. В цім найтяжчім для мене ударі дізнав я богато слів розради від знайомих та близшої і дальшої рідні. Хотячи бодай у части сплатити довг вдячности, складаю отсим найширішу подяку Високопреподобним і Всечеснішим Отцям: Деканові М. Карпякові, пароховi Ульвівка за провід у похоронах і прощальне слово надгробне, о. І. Кашубинському, пароховi Угринова і завідателеві Нисмич, о. М. Ріпецькому, пароховi Лісок, о. К. Давидовичеві, пароховi Войславич і о. Савчукові за св. Службі Божі та ласкаву участь у похороні, о. А. Демчукові, катехиті в Сокалі за відправлені дома парастаси. Дякую Вп. Паням Добродійкам: Михайлині Свудковій, Ірині Карпяковій, Ользі Кашубинській і Евгенії Ріпецькій за слова співчуття та ласкаву участь у похороні, як рівнож усім знакомим, що зволили особисто чи листовно зложити мені слова співчуття. Дякую церковному хорові в Нисмичах за звеличання цього сумного обряду своїм прекрасним співом, панові Начальникові громади Нисмичі, Іванові Новосадові дякую, що зволив ласкаво занятися отворенням родинного гробівця, як рівнож всім чесним парохіянам Нисмич, що своєю численною участю зволили віддати останню прислугу своїй довголітній їмості. Вкінці дякую моїй дальшій і близшій рідні, що зволили ласкаво явитися на похорони навіть з дальших сторін. Нехай Всевишній за це стократно Вам заплатить.

Сокаль в травні 1928 р.

2313 **Олександер — син.**

Подяка.

Прибиті важким горем по втраті найдорожчого мужа і батька бл. п. Тимотея Кобеля, почуваємося до обовязку сердечно подякувати всім, що служили нам радою і поміччю. В першу чергу дякуємо Впр. о. Семчишинові за провід похорону і зворушливу промову над могилою, хорові під проводом п. Бодака. Дякуємо Вп. п. настоятелям, знайомим та товаришам почтовцям за участь в цім сумнім обряді та товаришам покійного за надгробні слова. Вп. п. Никиті Хмельникові дякуємо, що в останніх хвилях життя свого товариша служив радою і поміччю.

2318 **Жінка і доньки.**

Подяка.

За совісне і дбайливе лічення пльомбування та вставлення зубів складаю Вп. лікарям дентистам д-ру Самову Рапапорту і Якову Нассу, Львів, вул. Сикстуська 17. II. пов. прилюдну подяку, бо почуваю себе зі вставленими зубами як зі своїми природними.

Дмитро Лапинський.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“ Львів, Ринок ч. 10.